

1960'erne var en broget, blomstrende og visionær tid. I 1962 havde en stor flok SF'ere invaderet Københavns borgerrepræsentation, en del af dem med synspunkter, der af de fleste blev anset for rabiater. Og en dag stod Vibeke Gaardmand dér og talte med glød, intelligens og varme sin sag: København skulle og måtte have et børneteater, som ville blive landets første.

For hende var børnene som en selvfølge ligeberettigede borgere med ret til at lege, fantasere, drømme og opleve, og dette var vel at mærke flere årtier før børnene gennem FN fik deres egen menneskerettighedserklæring, som Danmark endnu i 2015 ikke har implementeret i sin lovgivning. Et halvt århundrede var Vibeke Gaardmand således forud for sin tid.

Reventlow'erne havde i 1780'erne som børn af oplysningstiden skabt deres enestående skoler, hvor børnene det første halve år kun skulle gå en time om dagen, for "at de ikke skulle miste deres munterhed og skolen falde dem til last". Børn skal ikke blot bibringes noget, undervises og opføre sig ordentligt. De kommer også med noget, som er enestående, og som voksenverdenen skal beskytte, nemlig deres munterhed, deres nysgerrighed, deres mod på livet, alt det der så let lider skade i statens institutioner med deres stædige insistensen på at forme og tildanne børnene til nyttige borgere.

I 1800-tallet fulgte Grundtvig og Kold trop, og samtidig med de nye andelsvirksomheder myldrede friskoler frem.

De små børns institutionalisering kom lidt senere og blev først omfattende fra 1960'erne.

Jeg tror, ja, ved, at Vibeke Gaardmand så ikke blot mulighederne, men også farerne ved denne omfattende ekspropriation af den tidlige barndom. Børnehaverne og skolerne kunne, hvor de var bedst, berige, inspirere og frigøre det barnlige, men, hvor de var værst, lægge det i lænker.

Vibeke og de fremsynede folk, hun arbejdede sammen med, valgte at fokusere snævert, konkret og præcist: Børnene skulle have deres eget teater.

Og Vibeke Gaardmand kom, ringede og masede på, skrev, kom igen og blev ved. Den kommunale mølle maler langsomt og kan trætte de fleste ud.

Men ikke Vibeke Gaardmand.

Hun blev en det 20. århundredes Reventlow for de yngre og meget unge børn.

I dag er det sted, Vibeke Gaardmand og andre skabte ikke sikret for børnene. En skønne dag står der måske ejerlejligheder der, hvor børnenes drømme i dag har hjemme.

Det ville være en smuk videreførelse af Vibeke Gaardmands arbejde, hvis vi i dag gennem byplanlægning sikrede miljøet bevarelse og udviklingsmuligheder.

Erik Sigsgaard

Politisk ordfører og gruppeformand for SF/VS – fra 1962-71 og 1974 til 1975